

UPRAVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Evidenčna številka: UP00019960

Datum odločbe: 15.11.2018

Senat, sodnik posameznik: Edvard Ermenc (preds.), Melita Ambrož (poroč.), Nevenka Đebi

Področje: INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO - VARSTVO POTROŠNIKOV

Institut: inšpekcijski postopek - ukrep tržnega inšpektorja - varstvo potrošnikov - agresivna poslovna praksa - nepoštena poslovna praksa

Zveza: ZVPNPP člen 4, 8, 12

Jedro

Sodišče pritrjuje ugotovitvi tožene stranke, da je zaračunavanje stroška upravljanja zapadlega neplačanega dolga, ki ga tožnica potrošnikom zaračunava v primeru nepravočasnega poplačila kredita, bistveno višje od zneska zamudnih obresti, kar predstavlja poskus obida 27.a člena ZVPot. Ravnanje tožnice zato v delu, ki se nanaša na zaračunavanje stroškov upravljanja kredita in stroškov odškodnine, predstavlja nepošteno poslovno prakso, ki se šteje za agresivno (8. člen ZVPNPP), tudi zato, ker njeno ravnanje nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti in bistveno izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega potrošnika.

Izrek

I. Tožba se zavrne.

II. Tožeča stranka trpi svoje stroške postopka.

Obrazložitev

1. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Tržni inšpektorat RS, je z izpodbijano odločbo, št. 0610-2433/2016-8-22009 z dne 11. 7. 2016, zavezanki A., d.o.o., Celje, zaradi možnosti oškodovanja potrošnikov pri opravljanju dejavnosti potrošniškega kreditiranja, prepovedal uporabo agresivne poslovne prakse, ki jo zavezanka uporablja v razmerju do potrošnikov in v okviru katere potrošnikom, v primeru neizpolnjevanja obveznosti poplačila kredita pri sklenjenih kreditnih pogodbah, zaračunava stroške upravljanja kredita (strošek telegrama za obveščanje o stanju posojila; strošek predloga za sodno izvršbo; strošek vnovčenja instrumenta zavarovanja; strošek osebnega obiska in stroški odškodnine, ki sestojijo iz odškodnine zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti in odvetniškega opomina), določene v pavšalnem

znesku v ceniku storitev, ki je sestavni del Splošnih pogojev poslovanja. Ti stroški glede na svojo vsebino predstavljajo prikrito obliko opominjanja potrošnika za primer neplačila dolgovanega zneska, glede na svojo višino pa bistveno presegajo znesek zakonsko predpisanih zamudnih obresti, na ta način pa zavezanka, zaradi finančne potrebe potrošnikov po sredstvih kredita, z nedopustnim vplivanjem in v škodo potrošnika, bistveno zmanjša ali bi najmanj utegnila bistveno zmanjšati svobodo izbire ali ravnanja povprečnega potrošnika v zvezi s finančnimi produkti na trgu ter s tem povzroči, ali bi utegnila povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel (1. točka izreka). V 2. drugi točki izreka je prvostopenjski organ določil rok za izvršitev odločbe, v 3. tretji točki določil, da mora zavezanka tržno inšpekcijo obvestiti o izvršitvi te odločbe naslednji dan po poteku roka za izvršitev odločbe in v 4. točki, da bo o morebitnih stroških postopka izdan poseben sklep.

2. Odločitev temelji na ugotovitvah inšpekcijskega pregleda dne 11. 3. 2016 in 14. 4. 2016, ki je bil opravljen v zvezi z uporabo poslovnih praks in zakonitosti pogodbenih pogojev, ki jih pravna oseba uporablja pri sklepanju pogodb s potrošniki na podlagi Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP) in Zakona o varstvu potrošnikov (v nadaljevanju ZVPot). Po ugotovitvi, da pravna oseba opravlja dejavnost potrošniškega kreditiranja, je bilo ugotovljeno, da so sestavni del kreditne pogodbe tudi Splošni pogoji poslovanja podjetja A., št. B-2016-1 z dne 1. 1. 2016, enostransko določeni vnaprej, s strani podjetja in objavljeni na njegovi spletni strani, podrobnosti za posamezni kredit pa so natančno definirane v sami kreditni pogodbi.

3. Pojasnjeno je bilo, da je pravna oseba ob priliki inšpekcijskega pregleda, za obdobje od 1. 1. 2016 do 25. 2. 2016, predložila skupno 67 pogodb in Splošne pogoje poslovanja. O ugotovitvah je bil sestavljen zapisnik, ki je bil stranki vročen 4. 5. 2016. Na zapisniške ugotovitve je pravna oseba 13. 5. 2016 vložila pripombe, katerih vsebino je prvostopenjski organ povzel v obrazložitev prvostopenjske odločbe ter ugotovil, da je zavezanka po sklenjenih kreditnih pogodbah v obdobju od 1. 1. 2016 do 25. 2. 2016, katerih ročnost je zapadla v prvem šestmesečju leta 2016, kreditojemalcem poleg stroškov opomina zaračunavala tudi različno poimenovane stroške upravljanja kredita, ki tako posamično in skupaj bistveno presegajo znesek zakonsko predpisanih zamudnih obresti iz prvega in drugega odstavka 27. a člena ZVPot. Stroški upravljanja kredita, ne glede na njihovo poimenovanje, pomenijo določeno obliko pritiska na dolžnika za poravnavo kreditne obveznosti, zavezanka pa si je v določenih Splošnih pogojev pridržala diskrecijsko pravico, da sama določi znesek, ki ga bo zaračunala, neupoštevajoč intenziteto. Nedvoumno je, da vsi stroški upravljanja kredita, predstavljajo obliko opominjanja potrošnika v primeru neplačila kreditne anuitete.

4. Prvostopenjski organ je po sklicevanju na posamezne določbe ZVPNPP ugotovil, da je v obravnavani zadevi že zaradi same narave posla, to je sklenitve kreditne pogodbe, kot tudi iz višine kredita, mogoče sklepati, da gre v primeru kreditojemalcev za skupino potrošnikov, ki imajo slabše finančno stanje. Velika verjetnost je, da potrošniki sklepajo kreditne pogodbe v takšnih življenjskih situacijah, kar bistveno vpliva na njihovo razsodnost in se v trenutku sklenitve kreditne pogodbe dejansko niso zavedali posledic, ki jih taka pogodba prinaša in posledic morebitne zamude s plačilom, ko bodo morali, ne glede na zamudne obresti in strošek opomina, plačati še strošek upravljanja kredita in stroške odškodnine, zaradi neizpolnjevanja pogodbe. Takšna poslovna praksa povzroči, ali najmanj utegne povzročiti, da je izpolnitev pogodbe znatno drugačna od tistega, kar je potrošnik utemeljeno pričakoval in nasprotuje načelu poštenja in vestnosti. Tako zavezanka s svojim ravnanjem bistveno izkrivlja ekonomsko obnašanje potrošnikov in omejuje potrošnikovo sposobnost, sprejeti odločitev ob poznavanju vseh pomembnih dejstev ter tako povzroči, da potrošniki sprejmejo odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejeli, pri tem pa sami niso mogli vplivati na vnaprej določene stroške in njihovo višino. Prav tako je ravnanje zavezanke tudi v nasprotju s standardom poklicne skrbnosti.

5. V nadaljevanju je prvostopenjski organ pojasnil, da sporen način obračunavanja stroškov in uporaba nepoštenih pogodbenih pogojev presega pričakovanja potrošnikov, pri čemer ni dvoma, da je zavezanka močnejša stranka v razmerju, kot tudi na trgu. Na premoč zavezanke kaže tudi dejstvo, da so potrošniki zavezanki ob sklenitvi pogodbe zastavili nesorazmerno visoka zavarovanja, ter se v primeru zamude s plačilom, zavezali k plačilu relativno visokih stroškov. Zavezanka bi se morala zavedati, da so pogodbeno določila, ki določajo pogodbeno kazen in zahtevajo od potrošnika plačilo nesorazmerno visokega nadomestila, v primeru, ko potrošnik ne izpolni svojih pogodbenih obveznosti, nezakonita in za zamude ne bi smela obračunavati stroškov, ki niso v skladu z ZVPot, kljub temu pa je zaračunavala stroške upravljanja kredita in odškodnino.

6. Opozoril je tudi na način reševanja sporov glede obveznosti in terjatev iz dolžniško - upniških razmerij, ki se rešujejo po pravilih sodno izvršilnega postopka in zato zaračunavanje kakršnihkoli stroškov, razen stroška opomina v zakonsko predpisani višini, predstavlja nedovoljen poskus izigravanja določbe 27.a člena ZVPot in presega pričakovanja potrošnika. V konkretnem primeru gre tudi za obid zakona, ko se zakon formalno ne krši, v resnici pa se poskuša doseči ravno to, kar želi ZVPot z drugim odstavkom 27.a člena, preseči. Strošek upravljanja s kreditom in odškodnina se ne moreta zaračunavati kot posebna postavka, ker bi le ta morala biti že vključena v strošek opomina. Takšna poslovna praksa po 8. členu ZVPot šteje za agresivno poslovno prakso.

7. Drugostopenjski organ je pritožbo tožeče stranke zoper odločbo prvostopenjskega organa zavrnil.

8. Tožeča stranka vlaga tožbo zaradi nepravilne uporabe materialnega prava, bistvene kršitve določb postopka, nepravilne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja in posledično napačnega sklepa o dejanskem stanju. Sodišču predlaga, da tožbi ugodi in izpodbijano odločbo odpravi in postopek, v katerem je bila izdana ta odločba, ustavi. Predlaga povrnitev stroškov postopka in podredno, da sodišče tožbi ugodi in izpodbijano odločbo odpravi ter zadevo vrne istemu organu v ponovni postopek.

9. Navaja, da v izreku navedeni stroški upravljanja kredita po stališču tožene stranke predstavljajo agresivno poslovno prakso v smislu določbe 8. člena ZVPNPP. Materialnopravno je takšen zaključek zmoten, ker opisane poslovne prakse ni mogoče opredeliti kot agresivne poslovne politike v smislu določbe 8. člena ZVPNPP.

10. Tožeča stranka pojasnjuje, da ima za svoje poslovanje dovoljenje Ministrstva za gospodarstvo. Pri delu dosledno in v celoti upošteva določbe ZVPNPP, Zakona o potrošniških kreditih (v nadaljevanju ZpotK-1) in ZVPot. Na spletni strani tožeče stranke je objavljen izračun kreditnih pogojev, vzorec pogodbenih določil in Splošnih pogojev poslovanja. Ker je spletna stran navedena tudi v oglasnih sporočilih, se lahko stranka še pred prihodom v podjetje seznanila s pogodbenimi pogoji družbe. Seznanitev s pogodbenimi določili je stranki omogočena tudi v posebnem prostoru družbe, ob sklepanju pogodbe pa njena določila stranki predstavi predstavnik tožeče stranke (pogodbo, splošne pogoje in cenik) in te dokumente pregleda skupaj s stranko. O takšnem načinu poslovanja lahko izpove direktor tožeče stranke A.A., zaposlena delavka B.B. in poimensko navedene stranke. Tožeča stranka zato sodišču predlaga, da razpiše obravnavo, na katero naj povabi tudi v tožbi poimensko navedene stranke.

11. Tožeča stranka opozarja tudi, da ima v skladu z določili posojilne pogodbe in določbami veljavne zakonodaje, vsaka stranka v roku 14 dni od sklenitve pogodbe, brez stroškov in navedbe razloga, pravico odstopiti (7. člen vzorca pogodbe). Določen je tudi način uveljavljanja te pravice in določeno, kako se v takem primeru vrne morebiti že črpana glavnica in obračunajo obresti kredita. Prav tako lahko

kreditojemalec pogodbo odpove v času njenega trajanja, brez odpovednega roka, tudi po preteku 14 dni, če ima iz sklenjene pogodbe poravnane vse obveznosti. Podobno določilo je vseboval tudi 7. člen pogodbe za gotovinski kredit, sklenjene za nedoločen čas, sklenjene na daljavo.

12. Upošteva je zgoraj navedene možnosti stranke, ni mogoče govoriti o poslovni praksi, ki bi izvajala nedopusten vpliv na potrošnikovo odločitev o poslu oziroma, da naj stranka takšne pogodbe ne bi sklenila svobodno, po svoji lastni odločitvi. Prav tako se pred sklenitvijo posojilne pogodbe izdela kreditna ocena potrošnika, s pomočjo podatkov iz SIZ BON-a ter na podlagi podatkov, ki jih priskrbi potrošnik. Pogodbe se sklenejo samo z osebami, ki so kreditno sposobne. Kreditorejmalci so izrecno opozorjeni, da kreditne pogodbe ne smejo sklepati zaradi težkega premoženjskega stanja, kar je tudi izrecno navedeno v predzadnjem odstavku 5. člena vzorca navedenih kreditnih pogodb. Obstoječa zakonska ureditev potrošniku daje vrsto pravic in pravnih možnosti, da učinkovito ščiti svoje pravice in interese ter se informirano ter celovito pozanima ter odloči o vseh zanj pomembnih okoliščinah. Opozarja na položaj kreditodajalca in pojasnjuje, da je namen pogodbenih določil, da kreditojemalca pripravijo, da se drži pogodbenih obveznosti, v izogib izterjave zapadle obveznosti preko sodišča. Opozarja, da mora imeti pri pogodbenih obveznostih, kot so omenjeni stroški, vkalkuliran tudi riziko nevrčila kredita. Takšna pogodbeno določila imajo torej dovoljen namen, prav tako so na plačilo teh stroškov stranke opozorjene na pozivu za plačilo obveznosti, ki se nahaja na isti strani A4 lista kot položnica, ki se jo za plačilo obveznosti pošlje stranki.

13. Tudi sicer so stroški, katerih zaračunavanje tožeči stranki očita tožena stranka, povsem običajni in ni razloga, da tožeča stranka do njih ne bi bila upravičena. Utemeljuje razloge za zaračunavanje spornih stroškov in višino obračunanih stroškov utemeljuje z vložkom, kot so dodatno administrativno delo v zvezi z vračanjem denarja, pregledovanje in pridobivanje podatkov ter ukvarjanje z evidencami glede dolgov, različni načini terjati dolžnika in podobno ter stroški za plačilo delavcev, ki se ukvarjajo z neplačniki. Poudarja tudi, da je kreditojemalec tisti, ki se na tožečo stranko obrne prostovoljno in na lastno pobudo in da mu kreditodajalec izroči svoj denar in bi bila tožeča stranka v primeru, če pogodbe očitanih določil ne bi imele, v izrazito neenakopravnem položaju s kreditojemalcem. Z izpodbijano odločbo se torej ne poskuša zaščititi pogodbenih strank, ki ravna jo v skladu z načelom vestnosti in poštenja, ampak tiste kreditojemalce, ki bi kršili pogodbo in ne bi vračali denarja, takšna posledica pa vsekakor ni namen 8. člena ZVPNPP in tudi ne sme biti cilj ravnanja tožene stranke.

14. Da so očitki inšpektorata tožeči stranki glede zaračunavanja stroškov upravljanja kredita neutemeljeni in v nasprotju s pravili in logiko trga, potrjujejo tudi v tožbi predstavljeni podatki, da takšne ali podobne stroške zaračunavajo vse banke in leasingodajalci. Nava ja podatke na slovenskem trgu delujočih bank. V kolikor teh stroškov ne bi bila upravičena zaračunavati, bi bilo poslovno tveganje v primeru nevrčanja kredita izrazito na škodo tožeče stranke kot kreditodajalca, kar bi se odrazilo tudi na nezmožnosti pozitivnega poslovanja in možnosti prenehanja njenega poslovanja.

15. Ponovno poudarja, da kreditojemalcem, ki spoštujejo sklenjeno pogodbo, ni treba plačati nobenega očitane ga stroška. Da gre za pošteno poslovanje, dokazuje tudi zadovoljstvo potrošnikov pri poslovanju s tožečo stranko. Navedeno še dodatno potrjuje, da je prekrškovni organ v izpodbijani odločbi povsem zmotno ugotovil dejansko stanje in da je očitek poslovne prakse kot agresivne materialno pravno zmoten. Iz določbe 8. člena ZVPNPP, definicije agresivne poslovne prakse, izhajajo elementi, kot so ravnanje, nesvoboda izbire ali ravnanja, možnost sprejetja drugačne ekonomske odločitve, na podlagi katerih se izvede presoja agresivne poslovne prakse. Ugotovitve prvostopenjskega organa so pavšalne in ne dokazujejo niti posameznih elementov, ki definirajo generalno klavzulo uporabe agresivne poslovne prakse, še manj pa dokazujejo kumulativno uporabo le teh.

16. Prav tako inšpekcijski organ svoje odločitve ni presojal po kriterijih za presojanje nepoštene poslovne prakse po 9. členu ZVPNPP. Izrecno opozarja, da pri sklepanju niti ene od 21 kreditnih pogodb, ki jih prekrškovni organ navaja v obvestilu o prekršku z dne 3. 11. 2016, ni uporabila nepoštene poslovne prakse, zaračunavanje stroškov pa ne predstavlja niti enega elementa prekrška po 8. členu ZVPNPP. Določilo 8. člena ZVPNPP nima nobene zveze z obravnavano zadevo in se nanaša na povsem druge primere. Iz vloge priloženih listin je razvidno, da je bil potrošnik v obravnavani zadevi s strani tožeče stranke pred sklenitvijo pogodbe seznanjen z vsemi pogodbenimi pogoji, vključno s svojimi obveznostmi v primeru, če krši pogodbo. Toženi stranki očita tudi, da ga je z izpodbijano odločbo postavila v neenakopraven položaj v razmerju do pogodbenih partnerjev in s tem kršila načelo enakosti pred zakonom iz 14. člena Ustave RS in s preprečevanjem zaračunavanja stroškov upravljanja kredita kršila tudi načelo svobodne gospodarske pobude, kot ga ureja 74. člen Ustave RS.

17. Tožena stranka je sodišču poslala upravne spise, odgovora na tožbo sodišču ni podala.

K točki I izreka:

18. Po presoji sodišča je izpodbijani upravni akt pravilen in na zakonu utemeljen iz razlogov, ki so navedeni v prvostopni in drugostopni odločbi in se sodišče nanje v tej sodbi sklicuje (drugi odstavek 71. člena Zakona o upravnem sporu - v nadaljevanju ZUS-1). Zato je sodišče tožbo kot neutemeljeno zavrnilo (prvi odstavek 63. člena ZUS-1), k tožbenim navedbam pa še dodaja:

19. Odločba je bila izdana na podlagi drugega odstavka 12. člena ZVPNPP, ki določa, da če pristojni tržni inšpektorat ali drug pristojni inšpekcijski organ ugotovi, da podjetje uporablja nepošteno poslovno prakso, ali je tik pred tem, da jo uporabi, podjetju z odločbo prepove uporabo takšne prakse, če presodi, da bi lahko povzročila oškodovanje potrošnikov ne glede na obliko krivde podjetja.

20. ZVPNPP v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktivo 2005/29/ES z dne 12. 5. 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu (v nadaljevanju Direktiva), ki v 7. točki uvodne izjave določa, da obravnava poslovne prakse, ki so neposredno povezane z vplivanjem na odločitev potrošnikov o poslu v zvezi z izdelki in da neposredno ščiti ekonomske interese potrošnikov. Nepoštene poslovne prakse podjetij v razmerju do potrošnikov so prepovedane pred, med in po sklenitvi posla, ki je povezan z nakupom izdelka (prvi odstavek 4. člena ZVPNPP). Poslovno prakso je mogoče šteti za nepošteno v smislu 4. člena ZVPNPP le v primeru, da izpolnjuje pogoja, ki sta določena v tej splošni prepovedi. Ta pogoja sta, da konkretna poslovna praksa nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti in bistveno izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega potrošnika ali povprečnega člana posebne ciljne skupine potrošnikov. V praksi sta najbolj pogosti obliki nepoštenih poslovnih praks zavajajoča poslovna praksa in agresivna poslovna praksa, posledično so bila za njihovo lažje prepoznavanje in preprečevanje sprejeta posebna pravila. Ta so določena v 5., 6. in 7. členu ZVPNPP za zavajajoče poslovne prakse in v 8., 9. in 10. členu ZVPNPP za agresivne poslovne prakse.

21. Sodišče meni, da predstavlja ravnanje tožeče stranke nepošteno poslovno prakso, ki se šteje za agresivno na podlagi 4. in 8. člena ZVPNPP, saj njeno ravnanje nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti, kot jo opredeljuje določba osme alineje 3. člena ZVPNPP, kot standard posebne večšine in skrbnosti, za katerega se upravičeno pričakuje, da ga bo podjetje uporabljalo na področju svoje dejavnosti v razmerju do potrošnikov, v skladu z dobrimi poslovnimi običaji ali s spoštovanjem splošnega načela dobre vere. Vsebinsko enako opredelitev vsebuje tudi Direktiva v h točki 2. člena, ki določa, da "poklicna skrbnost" pomeni raven strokovnega znanja in skrbi, za katero se razumno pričakuje, da jo trgovec upošteva v razmerju do

potrošnikov in ki je sorazmerna s pošteno tržno prakso in/ali splošnim načelom dobre vere na področju dejavnosti trgovca.

22. Sodišče pritrjuje ugotovitvi tožene stranke, da je zaračunavanje stroška upravljanja zapadlega neplačanega dolga, ki ga tožnica potrošnikom zaračunava v primeru nepravočasnega poplačila kredita, bistveno višje od zneska zamudnih obresti, kar predstavlja poskus obida 27.a člena ZVPot. Slednji namreč določa, da se ne glede na splošna pravila o obligacijskih razmerjih, v primeru zamude pri plačilu s strani potrošnika kot pogodbene stranke, ne sme dogovoriti uporaba višjih zamudnih obresti, kot jih določa Obligacijski zakonik. Tudi sodna praksa je že zavzela stališče, da stroški opomina, ki ga izda podjetje v primeru zamude plačila potrošnika, kot pogodbene stranke, ne smejo presegati dejanskih stroškov izdelave in pošiljanja opomina, hkrati pa tudi ne višine zamudnih obresti (Vrhovno sodišče RS v sodbi opr. št. X Ips 467/2014 z dne 3. 11. 2016).

23. Sodišče se, ob upoštevanju zgoraj navedenega, strinja s toženo stranko, da predstavlja ravnanje tožnice v delu, ki se nanaša na zaračunavanje stroškov upravljanja kredita in stroškov odškodnine, nepošteno poslovno prakso, ki se šteje za agresivno (8. člen ZVPNPP), tudi zato, ker njeno ravnanje nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti in bistveno izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega potrošnika.

24. Sodišče v tej zvezi pojasnjuje, da je bil namen sprejema ZVPNPP odprava nepoštenih poslovnih praks kot dejanj, ki jih v razmerju do potrošnikov podjetja izvajajo v nasprotju z zahtevami poklicne skrbnosti, ki bistveno izkrivljajo ali bi lahko bistveno izkrivljala ekonomsko obnašanje potrošnikov, pri čemer je zakonodajalec presojo bistvenega izkrivljanja obnašanja potrošnika oprl na standard povprečnega potrošnika, odstopajo pa od tega standarda skupine ranljivih potrošnikov, kot jih opredeljuje določba drugega odstavka 4. člena ZVPNPP.

25. Po presoji sodišča je tožena stranka skupino potrošnikov v smislu določbe 4. člena ZVPNPP, pravilno opredelila s sklicevanjem na specifičen položaj kreditorejmalcev v konkretnih primerih, tako na podlagi podatkov o višini zaprošenih kreditov, kot na podlagi skrbne proučitve sklenjenih pogodb. Po ugotovitvah tožene stranke potrošniki niso imeli možnosti svobodne izbire, ker niso vedeli, da gre za nezakonito zaračunavanje stroškov zaradi zamude pri plačilu. V tej zvezi sodišče zavrača tožbene navedbe, da so bili kreditorejmalci pred sklenitvijo pogodbe seznanjeni s Splošnimi pogoji poslovanja podjetja. Te navedbe po presoji sodišča ne morejo spremeniti ugotovitve, da okoliščine obravnavanega primera dejansko kažejo na to, da so pogodbe sklepali posamezniki s slabšim finančnim položajem in v takšnih življenjskih situacijah, ki bistveno vplivajo na njihovo razsodnost in se v času sklenitve pogodbe dejansko niso zavedali posledic podpisa te pogodbe v delu, ki se v primeru neizpolnitve pogodbe nanaša na strošek upravljanja kredita in strošek odškodnine zaradi neizpolnjevanja pogodbe. Enako stališče sodišče zavzema do tožbenih navedb, da so bile vse pogodbe sklenjene po svobodni izbiri strank in da so s podpisom pogodbe potrdili, da je ne sklepajo zaradi težkega premoženjskega stanja in da podpis pogodbe ni posledica strankine nezadostne izkušnosti, lahkomiselnosti ali odvisnosti. Nobene od navedenih okoliščin, niti podpis prej navedene izjave, po presoji sodišča ne more ovreči ugotovitve prvostopenjskega organa, da gre za skupino potrošnikov, ki jim je življenjska situacija lahko ali celo verjetno preprečevala razsodno odločanje in zavedanje vseh posledic podpisa pogodbe v primeru zamude s plačilom.

26. Sodišče kot nerelevantne v obravnavanem primeru zavrača tožbene navedbe, da stroški upravljanja kredita, vključno s stroški odškodnine, predstavljajo uravnoteženje rizika med obema pogodbenima strankama v primeru nevrčila posojila. Takšno uravnoteženje po presoji sodišča na eni strani kreditodajalcu omogoča zaračunavanja z zakonom predpisanih zamudnih obresti in uporaba instrumentov izterjave, ki

predstavlja samostojen strošek, ki bremeni dolžnika, ni pa ga dopustno zaračunavati vnaprej, v fazi opominjanja.

27. Sodišče kot neupoštevne v obravnavnem primeru zavrača tudi tožbeni ugovor, da je Okrajno sodišče v Celju s sodbo, št. ZSV 908/2017 z dne 20. 9. 2017, potrjeno s sodbo višjega sodišča v Celju, št. Prp 117/2017 z dne 9. 1. 2018, postopek o prekršku zoper pravno in odgovorno osebo pravne osebe, zaradi nezadostne konkretizacije zakonskega dejanskega stanu prekrška, ustavilo. Tožnica se namreč sklicuje na odločitev, sprejeto na podlagi določb Zakona o prekrških, v upravnem sporu pa je predmet presoje upravna odločba, oprta na določbo 12. člena ZVPNPP, ki kot ravnanje v nasprotju s prepovedano nepošteno poslovno prakso šteje že samo možnost oškodovanja potrošnikov, slednjo pa je tožena stranka prepričljivo in argumentirano izkazala.

28. Ker je sodišče presodilo, da je bil postopek pred izdajo izpodbijane odločbe pravilen in da je odločba pravilna in zakonita, je tožbo tožeče stranke na podlagi prvega odstavka 63. člena ZUS-1 zavrnilo kot neutemeljeno.

29. Tožeča stranka je sodišču predlagala, da v postopku odločanja o tožbi v dokazne namene zasliši Tomaža Zajca, direktorja tožeče stranke, Natašo Kuzman, zaposleno pri tožeči stranki in zaslišanje poimensko določenih strank družbe, ki naj bi potrdili tožbene navedbe. Tožeča stranka je torej predlagala izvedbo dokaza z zaslišanjem, z namenom doseči drugačno oceno dokazov, na katerih temelji dejansko stanje in s katero se tožeča stranka ne strinja.

30. Po praksi Ustavnega sodišča mora Upravno sodišče izvesti glavno obravnavo, kadar jo stranka izrecno zahteva, saj gre v nasprotnem primeru za kršitev 22. člena Ustave (odločba št. Up-197/02 z dne 3. 4. 2003). Vendar zgolj gola zahteva stranke za izvedbo glavne obravnave še ne zadostuje (odločba št. Up-778/04 z dne 16. 12. 2004). Iz 22. člena Ustave namreč ne izhaja absolutna pravica stranke do izvedbe glavne obravnave. Glavna obravnavo je zgolj sredstvo za izvajanje dokazov. Strankin predlog za razpis glavne obravnave mora biti zato obrazložen, stranka pa mora v njem utemeljiti obstoj in pravno relevantnost predlaganih dokazov s stopnjo verjetnosti, ki je več kot samo golo zatrjevanje. V takem primeru je sodišče prve stopnje glavno obravnavo dolžno izvesti in ne samo že vnaprej zavrniti dokaznih predlogov. Iz pravice do kontradiktornega postopka izhaja, da lahko sodišče zavrne izvedbo dokaza le, če so za to podani ustavno sprejemljivi razlogi (odločba Ustavnega sodišča v zadevi Up-1055/05 z dne 19. 1. 2006, odst. 10). Tudi iz sodne prakse Vrhovnega sodišča izhaja, da mora tožnik izkazati, da bi izvedba predlaganih dokazov lahko vplivala na drugačno ugotovitev dejanskega stanja in posledično na drugačno odločitev (sodba Vrhovnega sodišča v zadevi I Up 240/2012 z dne 17. 5. 2012).

31. Po presoji sodišča tožeča stranka s svojimi navedbami in predlaganimi dokazi, tudi podatki o cenikih posameznih bank, ki jih je v postopku dokazno ocenil že upravni organ, tega ni izkazala, zato je sodišče o zadevi odločilo na seji, na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUS-1.

K točki II izreka:

32. Tožeča stranka je zahtevala tudi povrnitev stroškov postopka. Če sodišče tožbo zavrne, trpi vsaka stranka svoje stroške postopka (četrti odstavek 25. člena ZUS-1), zato je sodišče o tem odločilo, kot izhaja iz II. točke izreka te sodbe.

Datum zadnje spremembe: 05.04.2019